اخبار کوتاه

خودروسازان هر سه ماه می توانند درخواست افزایش قیمت بدهند!

رئیس شـورای رقابت با اعلام اینکه خودروسازان هر سه ماه یکبار می توانند با تغییر نرخ تورم درخواست تجدیدنظر در قیمت ها را داشته باشند، گفت: البته این موضوع باید با تأیید ستاد تنظیم بازار هم برسد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، رضا شیوا در گفتگویی با اشاره به اینکه خودروسازان هر سه ماه یک بار می توانند با تغییر نرخ تورم درخواست تجدیدنظر در قیمت ها را داشته باشند، اظهار کرد: بر همین اساس خودروسازان درخواست خود را با استناد به هزینه های تولید به وزارت صمت ارسال می کنند و این وزارتخانه اقدام به دریافت نرخ تورم بخشی از بانک مرکزی می کند.
وی با بیان اینکه بعد از دریافت نرخ تورم بخشـی از بانک مرکزی محاسبات انجام و اگر لازم به تغییرات قیمتی بود اعمال خواهد شد، افزود: البته این موضوع باید براساس دسـتورالعمل شورای رقابت و با تأیید ستاد تنظیم بازار صورت گیرد.

گاز برخی از ساکنان اشتهارد و گرمدره قطع می‌شود

مسئول روابط عمومی شرکت گاز البرز گفت: گاز بخشی از ساکنان شهر گرمدره و شهرستان اشتهارد فردا دوشنبه (۱۶ تیرماه) قطع می‌شود.

به گزارش پیام آشنا، علی اصغر محسنی اظهار کرد: فردا در خیابان‌های تاج بخش، زرشکی، شرکت راک ریس، معراج حد فاصل ایثارمهر تا تاج بخش، آلاله- تاج بخش، حد فاصل احمدی تا انتهای تاج بخش، کوهک ۲ غربی، کوهک ۴ غربی، ورزشگاه زرشکی و باسکول شهر گرمدره شاهد قطعی گاز هستیم.
وی ادامه داد: این قطعی گاز که به دلیل توسعه شبکه گازرسانی اتفاق می افتد از ساعت ۸ صبح تا ۱۶ ادامه دارد. وی در خصوص قطعی گاز در اشتهارد نیز توضیح داد: فردا از ساعت ۹ صبح تا ۱۸ به دلیل اجرای طرح توسعه شبکه گازرسانی شاهد قطعی گاز در شهر پلنگ آباد، شهرک صنعتی کوثر، روستاهای نکوجاز، جاور، فردآباد، مختار آباد و گنگ هستیم. این مسئول از ساکنان این مناطق خواست برای مدت زمان قطعی گاز تمهیدات لازم را بیندیشند، ضمن آنکه حضور اهالی در منزل خود ضروری است. مسئول روابط عمومی شرکت گاز البرز گفت: در صورت نیاز، مشترکین می توانند با شماره تلفن ۱۹۴ مرکز امداد گازرسانی تماس حاصل کنند.

مهلت ویرایش اطلاعات متقاضیان طرح اقدام ملی مسکن تمدید شد

پیرو اطلاعیه با عنوان «مهلت ویرایش اطلاعات متقاضیان طرح اقدام ملی مسکن» و با توجه به درخواست‌های مکرر متقاضیان، امکان ویرایش اطلاعات برای کلیه متقاضیان طرح اقدام ملی مسکن (مرحله اول، مرحله دوم و ثبت نام پیامکی) که استعلامات آن ها مورد بررسی قرار گرفته و در حال حاضر در وضعیت «در انتظار بررسی» قرار دارند تا اطلاع ثانوی برقرار است.

به گزارش پیام آشنا، متقاضیان می توانند همانند گذشـته با مراجعه به بخش «مشاهده درخواسـت متقاضی» در سامانه مدیریت طرح اقدام ملی مسکن به نشانی: tem.mrud.ir، نسبت به ویرایش اطلاعات خود اقدام کنند.

رشد تدریجی قیمت دلار در معاملات دیروز

دلار در صرافی‌های بانکی دیروز (دوشنبه) در مقایسه با روز معاملاتی دیروز ۲۰۰ تومان افزایش قیمت داشت و به بهای ۲۱ هزار و ۸۵۰ تومان فروخته شد.

به گزارش پیام آشنا، نرخ خرید هر دلار در ساعت ۱۳ دیروز در تابلوی صرافی‌های بانکی ۲۱ هزار و ۷۵۰ تومان و فروش ۲۱ هزار و ۸۵۰ تومان بود. قیمت خرید و فروش یورو هم نسبت به روز گذشته رشد داشت و وارد کانال ۲۴ هزار تومانی شد. بر این اساس، نرخ خرید هر یورو ۲۴ هزار و ۱۰۰ تومان و نرخ فروش آن ۲۴ هزار و ۲۰۰ تومان شد. میانگین بهای هر یورو در روز معاملاتی گذشته در سامانه سنا ۲۳ هزار و ۵۹۰ تومان و هر دلار ۲۱ هزار و ۳۴۲ تومان اعلام شده است. همچنین هر حواله دلار در سامانه نیما در روز معاملاتی گذشته ۱۶ هزار و ۳۵۰ تومان، حواله یورو نیز ۱۹ هزار و ۳۱۲ تومان به فروش رسید.

رئیس کل سازمان امور مالیاتی مطرح کرد؛

تحقق ۱۰۱ درصد درآمدهای پیش‌بینی‌شده مالیاتی در سال ۹۸

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور، در پیام تبریک خود به مناسبت روز مالیات از تحقق ۱۰۱ درصد درآمدهای پیش‌بینی شده مالیاتی در سال گذشته خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از پایگاه اطلاع رسانی سازمان امور مالیاتی کشور، «امیدعلی پارسا» دیروز با صدور پیامی به مناسبت فرارسیدن روز مالیات و هفته فرهنگ مالیاتی ضمن تاکید بر اهمیت نظام مالیاتی کشور، تاکید کرد: اصلاح نظام درآمدی دولت به عنوان یکی از محورهای مهم و اساسی اقتصاد مقاومتی، کاهش حداکثری وابستگی به درآمدهای نفتی و اتکای فزاینده بودجه کشور به درآمدهای پایدار و درون‌زای مالیاتی است. پارسا در پیام خود خاطرنشان ساخت: نظام مالیاتی ایران، سال گذشته با وجود همه فشارهای ناشی از تحریم‌های ظالمانه، موفق شد رکودی از خود بجای گذاشته و با تلاش همکاران سازمان و همچنین همراهی مودیان، حدود ۱۰۱ درصد درآمدهای مالیاتی پیش‌بینی‌شده را محقق کند. رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور با اشاره به رویکرد جدید این سازمان با عنوان «وصول با اصول»، خاطر نشان ساخت: در حقیقت، سیاست «وصول با اصول» بر حرکت نظام مالیاتی در مسیر انصاف و عدالت و به عبارتی وصول مالیات بیشتر از دهک‌های بالای جامعه و اخذ مالیات متناسب با درآمد، سود، ثروت و مصرف، از افراد تاکید دارد. اسـال سازمان امور مالیاتی کشور بیشترین تعامل را با مودیان در چارچوب تمدید مواعد مقرر قانونی ارایه اظهارنامه و پرداخت مالیات، بخشودگی جرایم مالیاتی، ارایه خدمات مالیاتی به صورت الکترونیکی و غیره داشته که نشان از عزم جزم نظام مالیاتی برای حمایت از اشتغال و تحرک تولید در کشور است.

قیمت سکه ۲۰۰ هزار تومان کاهش یافت

هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید در بازار آزاد تهران دیروز (دوشنبه) با کاهشی ۲۰۰ هزار تومانی نسبت به دیروز، به قیمت ۱۰ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان فروخته شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، قیمت سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم و همچنین نیم سکه و ربع سکه نسبت به روز گذشته بدون تفاوت ثابت باقی ماند. هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم در ساعت ۱۳ دیروز ۹ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان فروخته شد. در بازار دیروز (دوشنبه) نیم سکه ۵ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان، ربع سکه سه میلیون و هر قطعه سکه یک گرمی یک میلیون و ۵۵۰ هزار تومان تعیین قیمت شد. هر گرم طلای خام ۱۸ عیار هم با کاهشی حدود ۲۰ هزار تومانی با رقم ۹۲۵ هزار و ۷۰۸ تومان و هر مثقال طلا نیز چهار میلیون و ۱۰۰ هزار تومان به فروش رسید. این در حالی است که بهای اونس جهانی نیز دیروز همچنان با کاهش همراه بود و به قیمت یک هزار و ۷۷۳ دلار معامله شد.

اولتیماتوم همتی به صادر کنندگان؛

رفع تعهد نکنید فراخوان می‌شوید!

رئیس کل بانک مرکزی علت التهابات بازار ارز را عدم تعادل عرضه و تقاضا در بازار حواله یخلاص مشکلات ناشی از کرونا اعلام کرد و گفت: با فروکش کردن تدریجی تقاضاهای تجمیع شده(قیمت) تعدیل خواهد شد.

به گزارش پیام آشنا، عبدالناصر همتی رئیس کل بانک مرکزی در یادداشـتی به بیان ۴ نکته درباره بازار ارز پرداخت و پشت پرده گرانی ارز در روزهای اخیر را تشـریح کرد.
۱- قبلاً هـم تأکید کـردهام، تلاطم این روزهای بازار، عمدتاً از عدم تعادل عرضه و تقاضا در بازار حواله ارز، به خاطر مشکلات ناشی از کرونا در ابتدای سال، نشأت گرفته است. با فروکش کردن تدریجی تقاضاهای تجمیع شده ماههای قبل، و افزایش عرضه در نیما تعدیل خواهد شد.
۲- گزارشـات خوبی از افزایش قابل توجه صادرات نفت و فرآورده‌های نفتی و صادرات غیرنفتی و خبرهای مثبت از آزاد شدن منابع مسدودی بانک مرکزی دریافت کردهام که روند تأمین ارز را متحول خواهد کرد.
۳- صادرکنندگان تکیه گاه اصلی ارزآوری کشور هسـتند، فرصت برای برگرداندن میلیاردهـا دلار ارز صادراتی در دو هفته آتی پایان می‌یابد. این فرصت به هیچ‌وجه تمدید نخواهد شد. از فردا با هماهنگی بانک مرکزی، قوه محترم قضائیه، وزارت صمت و نهادهای نظارتی، صادرکنندگانی که تاکنون تعهد خود را ایفا نکردهاند، در لیسـت‌های ۱۰ نفره برای توضیح در مورد نحوه ایفای تعهدات دعوت می‌شوند.
۴- مجدداً تأکیـد می‌کنم، بانک مرکزی دخالت هدفمند خود در بازار را به تشخیص خود و بـا در نظر گرفتـن مصالح عالیه اقتصادی کشـور اعمال خواهد کرد. بانک مرکزی یک بار در مهرماه سـال ۹۷ توان خود را نشـان داد. برخی به خاطر اشتباه محاسباتی تا دو سال برای فروش دلارهای ۱۹ هزار تومانی خود معطل ماندند. امروز نیز ریسک بازار ارز برای سرمایه گذاری به شدت افزایش پیدا کرده است و من نیز وظیفه دارم این را به فعالان اقتصادی گوشزد نمایم.

در نشست مشترک دادگستری البرز و اتاق بازرگانی استان مطرح شد؛

دفاع تمام قد دستگاه قضا از فعالان اقتصادی

رئیـس اتـاق بازرگانی، صنایـع، معادن و کشـاورزی البرز حرکت دستگاه قضایی در پشتیبانی از کسب و کارهای قانونی را گامی مهم در مسیر جهش تولید عنوان کرد.

به گزارش پیام آشـنا، حسین فاضلی هریکندی رئیس کل دادگسـتری البرز در نشستی با پرهام رضایی، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشـاورزی استان گفت: اولویت اول از هشـت اولویت کاری شورای تحول قضایی اسـتان، رسیدگی به مسایل مرتبط با توسعه اقتصادی البرز است. دستگاه قضایی باید با تمام توان از فعالان اقتصادی دفاع کند.
وی افزود: به قضات توصیه کرده ایم که در قرارها و احکام صـادره، دقت کنند تا روند تولید واحدهای اقتصادی اسـتان متوقف نشـود به طور مثال ابزار موثر در تولید را توقیف نکنند و در ممنوع الخروج کردن، برای یک فعال اقتصادی شناسنامه دار که دارایی کافی دارد، با احتیاط بیشتری عمل کنند.
رئیس کل دادگستری اسـتان البرز افزود: حمایت حقوقی و قضایـی از فعالیت های اقتصادی، هم دستور سازمانی ریاست محترم قوه قضاییه است و هم توصیه های قانونی و عقلی زیادی بـر آن تاکید دارد. اینجانب نیز شخصا دغدغه حمایت از کسب و کارها را دارم، چـون معتقدم هر جقدر از تولید و اشـتغال حمایت کنیم، منفعت بیشتری نصیب جامعه و استان می شود.
فاضلـی افزود: هیچ کـس از تعطیلی یک کارخانه یا ورشکسـته شـدن یک واحد اقتصادی سـود نمی کند. وقتی می توانیم افتخار کنیم و سـربلند باشیم که ظرفیت اشتغال اسـتان افزایش یافته و چرخ های تولید با سرعت بیشتری بچرخد.
پرهام رضایی نیز در این نشست افزود: در این دیدار راهکارهای رفع موانع کسب و کار و حمایت از جهش تولید در استان مطرح و مورد بحث و بررسی همه جانبه قرار گرفت.
وی با مثبت ارزیابی کردن تحولات قضایی گفت: اتاق بازرگانی به عنوان مشاور قانونی قوای سه گانه به پشتیبانی دستگاه قضایی استان از کسب و کارهای قانونی بسیار امیدوار است و طرح مسایل کسب و کار در جلسات کارگروه اقتصاد مقاومتی، با حمایت مسئولان قضایی قطعا با نتایج خوبی همراه خواهد شد.
رضایی با اشـاره به مشکلات متعددی که پیش روی بنگاه های اقتصادی قرار گرفته اسـت، گفت: با توجه به مشکلات عمومی اقتصاد کشور بویژه کرونا، بهترین راه برای غلبه بر این مشـکلات، توسـعه صادرات محصولات تولیدی استان است. به همین منظور، اتـاق البرز با همـکاری اتاق های بازرگانی مشترک به اعضای خود کمک می کند تا بازارهای جدید صادراتی و راهکارهای نفوذ به آن را بهتر بشناسند.
وی افزود: جهش قیمت ارز که یک تهدید اسـت را می تواند از طریق توسعه صادرات به یک فرصت طلایی تبدیل کرد؛ به شرط آن که بدانیم دسترسی به نهاده های تولید نیز با مشکلات متعدد از جمله جهش قیمت مواجه شده است.
رئیس اتاق البرز افزود: رسیدگی به دعاوی قضایی در مرکز داوری شعبه البرز و هیات حل اختلاف اقتصادی مستقر در اتاق، بسیار راهگشـا بوده اسـت. البته انتظار می رود اختلاف های روابط کارفرمایی- کارگری در جای دیگری دنبال شود و نهاد شبه قضایی مستقر در اتاق، بر حل و فصل اختلاف بین فعالان اقتصادی و واحدهای صنعتی متمرکز شود. در پایان این نشست مقرر شد اتاق البرز با ارایه گزارشـی کارشناسـی در خصوص عمکرد شورای حل اختلاف، پیشنهادهای لازم برای افزایش کارآمدی این شورا و دستیابی به اهداف را ارایه کند.

دبیر انجمن ایرلاین‌ها خبر داد

احتمال تعویق در ازسر گیری پروازهای تهران-استانبول

دبیر انجمن شـرکت هـای هواپیمایی اعلام کرد: با توجه به افزایش شیوع کرونا در ایران، از سـر گیری پروازهای تهران- استانبول که قبلا ۱۱ مرداد اعلام شده بود، به احتمال زیاد منتفی خواهد شد.

به گزارش پیام آشـنا به نقل از مهر، مقصود اسعدی سامانی درباره از سرگیری پروازهای خارجی در شرایط تشدید شیوع کرونا در ایران و دیگر کشورها با بیان اینکه احتمال وقوع این اتفاق، بسـیار ضعیف اسـت، افزود: در حال حاضـر پروازهای خارجی ایرلاین‌های ایرانی شامل دو پرواز در هفته بـه پاریس، دو پرواز هفتگی به آمستردام، ۳ پرواز به لندن، یک پرواز به منچستر، یک پرواز به بانکوک (تایلند) و یک پرواز هم به کوالالامپور انجام می‌شود.
وی درباره پروازهای اسـتانبول گفت: در حال حاضر به صورت مـوردی پرواز به استانبول انجام می‌شود و اتباع ترکیه که در ایران هسـتند، می‌توانند با این پروازها به کشور خود بازگردند و از آن طرف هم ایرانیـان مقیم ترکیه را به تهران منتقل کنند. دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی تصریح کرد: بر اساس اعلام وزرای خارجه ایران و ترکیه قرار بود تا اول آگوست (۱۱ مرداد) پروازهای برنامه‌ای تهران-استانبول از سـر گرفته شـود اما با توجه به روند تشـدید کرونا و افزایش تعداد مبتلایان، هنوز هم امکان دارد این تاریخ تغییر کند.
وی خاطرنشان کرد: وزارت بهداشت هم باید پروتکل‌های بهداشتی سفر ایرانیان به سایر کشورها و یا اتباع دیگر کشورها به ایران را به سازمان هواپیمایی کشوری ابلاغ کند تا شـرکت‌های هواپیمایی از نظر وزارت بهداشت دریاره نحوه برخورد و مقابله با شـیوع کرونا در کشـورهای مختلف، مطلع شوند.
اسعدی سـامانی یادآور شـد: سازمان هواپیمایی کشوری در این زمینه مکاتباتی با وزارت بهداشت انجام داده و قرار است ایـن وزارتخانه در ایـن خصوص اطلاع رسانی کند.
وی درباره الزامی شدن استفاده از ماسک در حمل و نقل هوایی تأکید کرد: تا پیش از این، زدن ماسـک در هواپیما اجباری بود و مهماندارن هر پرواز میان مسافران، ماسک، دستکش و پَدهای الکلی توزیع می‌کردنـد اما از هم اکنـون با توجه به ابلاغی که صورت گرفته، مسافر به محض ورود به فرودگاه باید ماسـک بر صورت داشته باشد.

آخرین وضعیت آزادسازی سهام عدالت؛

غیر مستقیم‌ها چه باید بکنند؟

معاون سازمان خصوصـی‌سـازی ضمن تشریح آخرین وضعیت بورسـی شـدن شـرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی، گفت: موضوع آزادسازی سـهام افرادی که روش مسـتقیم را انتخاب کرده اند مطرح است و در پروسه زمانی یک ساله نهایی می شود.

به گزارش پیام آشـنا به نقل از ایسنا حسن علائی با اشـاره به آزادسازی سهام عدالت، اظهار کرد: تا ۲۹ خرداد ماه به مشمولان سهام عدالت فرصت داده شـد که نسـبت به انتخاب روش مدیریت سهام خود تصمیم بگیرند. بر این اساس از میان بیش از ۴۹ میلیون نفر سهامدار، حدود ۱۹ میلیون نفر روش مستقیم را انتخاب کردند.
وی ادامه داد: پس از آن، سازمان خصوصی‌سازی اطلاعات را بر اساس روش مدیریت، تفکیک استان و تفکیک برنتفوی سید سهام بورسی طبقه‌بندی و به شرکت سپرده گذاری مرکزی اعلام کرد این شرکت در این مرحله کارهای مقدماتی مربوط به ثبت برنتفوی افرادی که روش مستقیم را انتخاب کردند، انجام می دهد و متعاقبا روی روش مدیریت شرکت های سرمایه گذاری استانی کار می کند.
معاون امور سهام و بنگاه های سازمان خصوصی سـازی در ادامه با تأکید بر اینکه افرادی که روش غیر مستقیم را برای مدیریت سهام عدالت خود انتخاب کرده اند، نیازی نیست اقدام خاصی انجام دهند، توضیح داد: شیوه نامه و چارچوب بورسی شدن شرکت های سرمایه گذاری استانی در حال آماده سازی است و از آنجا که دولت هم باید در این مورد نظر خود را اعلام کند، چارچوب‌ها آماده و به دولت ارائه شده است.
علائی افزود: در واقع این موضوع یک پروسه زمانی دارد و افزایش سرمایه شرکت های سرمایه گذاری استانی باید بر اساس برنتفوی افراد آن استان شکل بگیرد. ثبت و مجمع بر گزار شـود. درخواسـت پذیرش به سـازمان بورس و اراق بهادار ارائه شود و زمانی که در سـازمان بورس پذیرفته شـدند، سهام شرکت‌های سرمایه گذاری استانی بر اساس برنتفوی هر اسـتان بین سـهام داران آن استان تقسیم می‌شود.
وی با بیان اینکه برای بورسی شدن شرکت های سرمایه گذاری استانی جلسات کارشناسی برگزار می‌شود، اظهار کرد: جلسـاتی به صورت کارشناسی بین سازمان خصوصی سـازی و سازمان بورس اوراق بهادار در سطوح مختلف برگزار و در نهایت به شورای عالی بورس ارجاع داده می شود. در واقع مرجع تصمیم گیری شورای عالی بورس است. به طور کلی سعی می شود این موضوع با کمترین چالش تا پایان سال اجرایی شود.
معاون امور سهام و بنگاه های سازمان خصوصی سازی در پایان درمورد امکان قروض ۱۰۰ در صد سهام عدالت برای مشمولینی که روش مدیریت مستقیم را انتخاب کرده اند نیز گفت: این موضوع به شورای عالی بورس رفته است و منتظر ابلاغیه این شورا هستیم. موضوع آزادسازی سهام افرادی که روش مستقیم را انتخاب کرده‌اند مطرح است و در پروسه زمانی یک ساله نهایی می شود.
بر اسـاس این گزارش، ابلاغیه آزادسازی سهام عدالت نهم اردیبهشـت ماه از سوی مقام معظم رهبری صادر شد و مشـمولان تا ۲۹ خردادماه فرصت داشتند نسبت به انتخاب روش مسـتقیم برای مدیریت سهام خود اقدام کنند. این افراد در حال حاضر می توانند ۳۰ درصد از سهام خود را از طریق بانک ها و کارگزاری ها به قروض برسانند.
افرادی که روش غیرمسـتقیم را برای مدیریت سهام خود انتخاب کرده اند نیز سهام دار شرکت های سرمایه گذاری استانی شده اند و باید منتظر بورسی شدن این شرکت ها بمانند.

یادداشت

آنچه ما درباره شهرسازی عمودی نمی‌دانیم

شهرسازی در جهان بر اساس متدهای مختلفی از قرون گذشته تاکنون گسترش یافته اسـت. اما از سال ۱۹۲۸ به بعد که فضل الرحمان خان بنگلادشـی شـروع به طراحی آسمان‌خراش‌های تیوبور کرد مفهومی جدید در شهرسازی پدید آمد.
شهرسازی عمودی به طور خلاصه به نوعی از توسعه شهری اطلاق می‌شود که در آن به جای توسعه محیطی شهرها به شکل عمودی توسعه پیدا می‌کنند. طی دهه‌های گذشته جمعیت شهری بسیار گسترش یافته است و برخی جوامع سنتی در ایران و جهان مثل جوامع روستایی و عشایری به شدت محدودتر می‌شوند.
اگر بخواهیم از نظر محیط زیسـتی به آن نگاه کنیم باید از این خبر خوشحال بود؛ چون خروج انسان‌ها از قالب جوامع روسـتایی و عشایری جغرافیای حضور انسان در طبیعت و زیستگاه‌های انسانی را محدود تر می‌کند. یک خانواده عشایر کمتر یعنی کاهش دست اندازی به اندازه چند هکتار کمتر به طبیعت اسـت. یک خانواده روسـتایی کمتر یعنی آزاد شدن چند هکتار زمین بیشـتر و افزایش زیستگاه که پیامد این موضوع می‌تواند باشد.
در کنار این موضوع اگر برای جمعیت تولید شده شهری، مکانی متناسب در نظر گرفته نشود، پیامد این موضوع، افزایش قیمت زمین در شهرها و متعاقبا افزایش قیمت مسکن است.
در این شـرایط شهر به شکل محیطی گسـترش پیدا می‌کند زاقه‌ها و متاطق بدون اسـتاندارد شهرسـازی و خدمات شهری متولد می‌شوند. آسیب‌های اجتماعی پدید می‌آید و کلانشهرها با مشکلات دموپتیوی حاصل از این روند مهاجرت بیش از پیش درگیر می‌شـوند. اول از همه باید به این سـوال پاسخ داد که آیا توسعه شهرها و افزایش جمعیت شهرها درست است یا غلط؟ باید گفت این موضوع هم مزایایی دارد و هم معایبی که باید به هر دو توجه کرد. افزایش جمعیت شهرها اگر به شکل استاندارد و با برنامه باشد، آسیب‌تیست و می‌تواند مزایای بسـیاری هم داشته باشد. مثل شـهرهای شرق آسیا که جمعیت بسیار بالایی را در شهرها دارند. اما اگر این موضوع به شکل غلط و بدون برنامه ریزی انجام شود سبب آسیب به محیط زیست و هدررفت منابع و مشکلات حادتری می‌شود. از موضوع شهرسازی عمودی و مهاجرت به نقد سیاست‌های شهرسازی در تهران بپردازیم.
از دهه ۲۰ موضوع زاقه‌ها در تهران مورد توجه قرار گرفت. همچنین مهاجرت فزاینده ای به تهران انجام شد و شهر به شکل قبر عادی شروع به رشد کرد به طور دقیق نمی‌توان اظهارنظر کرد اما سیستم حاکمه در آن زمان (بیش از انقلاب) معتقد بود باید به سمت برج سازی حرکت کند تا بتواند جمعیت افزایش یافته را در تهران ساکن کند. از همین رو، شهرک‌ها و برج‌ها یکی پس از دیگری در تهران در حال شکل گیری بود.
اما پس از انقلاب موضوع تغییر پیدا کرد. شهرسـازان، یک بومی تگری قبر قابل انطباق با تئوری‌های جهانی را در سر داشتند در نتیجه این سیاست‌ها و تئوری‌ها، طرح توسعه پایتخت کامل شده و شهر به شکل محیطی برای توسعه آماده‌تر شد در این طرح، تنها یک متطقه برای برج سازی در نظر گرفته شده بود.

چرا سیاست گذاران شهری از توسعه عمودی شهر غافل شدند؟

موضوع اساسی که هیچگاه مطرح نشـد این بود که چرا ما باید توسـعه محیطی داشته باشیم؟ به نظر می‌رسد علت آن این بود که برای توسعه عمودی باید زیرساخت‌ها آماده شود و اصولاً توسعه عمودی به مراتب گران‌تر از توسعه محیطی شهرهاسـت و سیاست گذاران شهری در دهه‌های قبل، نمی‌خواستند این هزینه‌ها، سبب نارضایتی مردم شود.
این در حالی است که هدف از توسعه، ایجاد مسکن برای جمعیت افزایش یافته شهری اسـت؛ ولی این موضوع هیچگاه تحقق نیافت. فرض کنید شـما یک عرصه (زمین) ۱۰ هزار متری را به تعداد برابری قطعه تقسیم کرده و پس از تعیین معابر، بخواهید در این زمین، خانه‌هایی ۴ طبقه بنا کنید. با فرض اشـغال ۲۰ درصدی عرصه توسط معابر، ۸ هزار متر مفید برای ساخت و ساز در اختیار دارید. با فرض تقسـیم عرصه به زمین‌های ۲۰۰ متری، می‌توان ۴۰ قطعه زمین و در مجموع ۱۶۰۰ واحد مسکونی در اختیار داشت. اگـر در همان زمین مذکور، برجی به ارتفاع ۱۵۰ متر قرار بود بنا شود، با فرض سطح اشغال ۶۰ درصدی در این زمین و همچنین فرض واحدهای ۱۴۰ متری، می‌شد بیش از ۱۰۰۰ واحد مسکونی ایجاد کرد؛ با این تفاوت که زمین متناسبی برای خدمات در اختیار شـهروندان قرار می‌گرفت. استاندارد فضای سبز تأمین می‌شد و حتی معابر بسیار بزرگ‌تری در اختیار داشتیم.

آسیب‌های شهرسـازی افقی در مقایسه با شهرسازی عمودی

اولین آسیب، افزایش محیطی و افقی شهرها تبدیل خاک حاصلخیز است؛ دومین موضوعی که می‌توان از آن به عنوان آسیب توسعه افقی شهر یاد کرد، افزایش هزینه‌های بلند مدت اداره شهر است.
به عبارت دیگر، شـهری که افقی گسترش یافته، در بلند مدت هزینه‌های به مراتب بیشـتری را طلب می‌کنـد. از طرف دیگر، میل به مرکزگرایی شـهروندان همان شـهری که افقی توسعه یافته، باعث می‌شود مردم رغبتی به حضور در شهرک‌ها نداشته باشند. شهرک‌های هر چه بزرگ‌تر باشند، به کریدورهای ارتباطی عریض‌تری نیاز دارند. گسـترش حمل و نقل عمومی در این شهرها به دلیل گسـتردگی شهر، بسـیار گران‌تر است و شهر کوچک‌تر نیاز به کریدور کم عرض‌تر و زیرساخت کمتری از نظر طولی دارد.
اغلب شـهرهای ایجاد شده در حاشـیه تهران کنونی مشکلات پیچیده‌تری دارند. شهرسازی محیطی نه تنها مشکل مسکن را حل نمی‌کند بلکه باعث سرایت این مشکل به شهرهای حاشیه‌ای هم می‌شود. تقریباً همه شهرهای تازه تأسـیس در مفهوم «بایین شهر» جای گرفته اند و این موضوع باعث بحران در گسترش شهر شده است. به خصوص که برخی نقاط شهری با تراکم بالای جمعیت و برخی نقاط دیگر با تراکم جمعیت کمتر روبه رو هسـتند.

زیرساخت‌های شهری تقویت شود

در این وضعیت ما باید به تغییر زیرساخت‌های شهری و آماده سازی زیرساخت‌های شهری برای شهرسازی عمودی بیاندیشیم.
ایران جزو معدود کشورهای جهان است که مردمانش از شهرهای دیگر (کرج و اسلامشهر و بویژه و بردیس) برای کار و انجام امور به شهر مادر (تهران) می آیند. روزانه میلیونها سفر این جنبیتی اتفاق می‌افتد.
در صورت ساکن شدن این جمعیت در تهران می‌توان از مصرف شـدن میلیون‌ها لیتر سـوخت جلوگیری کرد. تهران بر اساس استاندارد مرتوپولیتن ها ساخته نشده و مشکلات کنونی مسکن در تهران دقیقاً به همین دلیل اسـت. این روندها باید اصلاح شود. اکنون نظریه «Megaskyscapers» (آسمان خراش‌های فیق بزرگ) در جهان در خصوص شهرسازی مطرح می‌شود.

حامد محرمی زارع- کارشناس عمران
Alborz.payam@gmail.com